

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. กิจกรรมนักศึกษา

1.1 ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา

1.2 คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมต่อการพัฒนาการของนักศึกษา

1.3 แนวคิดและปรัชญาของกิจกรรมนักศึกษา

1.4 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

1.5 ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1.6 แนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา

1.7 ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

1.8 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

2. ประวัติความเป็นมาและนโยบายในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.2 นโยบายการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ความคิดเห็น

3.1 ความหมายของความคิดเห็น

3.2 ประเภทของความคิดเห็น

3.3 ความสำคัญของความคิดเห็น

3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2 งานวิจัยในประเทศ

กิจกรรมนักศึกษา

ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารจัดการอุดมศึกษา ที่สร้างเสริมการพัฒนานักศึกษา (Student Development) และมีกิจกรรมเป็นศูนย์กลางของกระบวนการพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสิ่งที่บังคับเรียนในชั้นเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ การสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นผลจากความร่วมมือของหลาย ๆ ส่วนที่สำคัญ คือ การเรียน การสอนในหลักสูตร การวิจัย กิจกรรมนักศึกษาและการจัดสภาพแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตและสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา โดยเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ลึก ใรู้รอบ มีจิตสำนึกเชิงจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่ากิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) ไว้หลายลักษณะแตกต่างกันออกไปสามารถสรุปได้ ดังนี้

เจมส์ (Jamias. 1969 : 58) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักศึกษา หรือสถาบันเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความสมัครใจ และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาไม่มีผลในการนับหน่วยกิตหรือคะแนนใดๆ อันจะช่วยให้นักศึกษาเลื่อนชั้น หรือสำเร็จการศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัย (2545 ง : 6) ได้ให้ข้อคิดเพิ่มเติมไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมเพิ่มเติมให้นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ ความเสียสละ มีวิจรรย์ญาณ มีคุณธรรม จริยธรรม และสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง หรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ

กู๊ด (Good. 1973 : 10) กล่าวว่ากิจกรรมนักศึกษาเป็นโปรแกรมและการดำเนินงานที่นักศึกษา หรือสถาบันจัดขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความสามารถ และสร้างความสนใจให้นักศึกษา โดยอยู่ในความดูแลของสถาบันการศึกษาต่างๆ และได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาเอาไว้ว่า คือ การให้บริการของสถาบันอุดมศึกษาแก่นักศึกษาทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มในแง่ของการให้คำปรึกษา การบริการสวัสดิการของนักศึกษา เช่น การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การจัดหางาน บริการหอพัก และการให้คำปรึกษาแก่องค์กรนักศึกษา

วิลเลียมสัน (Williamson. 1961: 30) ได้ให้นิยามของกิจการนักศึกษาไว้ 2 นัย คือ

1. เกี่ยวกับการจัดบริการให้กับนักศึกษา โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือนักศึกษาในการแก้ปัญหา รวมถึงการส่งเสริมทักษะในการเรียน และช่วยให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. เกี่ยวกับนักศึกษาโดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

โฮป (Hoppe. 1968 : 41) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาว่า เป็นงานหรือรายการ กิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันจัดขึ้นเพื่อมุ่งช่วยนักศึกษาทั้งรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ในการอยู่ร่วมกันอย่างชุมชนทางวิชาการ (Academic Community) โดยมีการจัดสถานการณ์ต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความใฝ่ฝัน ความเจริญงอกงามด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ประสบความสำเร็จอย่างเต็มความสามารถเท่าที่จะทำได้

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้ เข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง โดยไม่มีหน่วยกิต และมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะคิดของนักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตร (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. 2551 : 17)

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาหรืออาจารย์ประจำวิชาร่วมกัน จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนอง เสริมการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ

2. กิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่กองพัฒนานักศึกษา องค์กรบริหาร นักศึกษา สภานักศึกษา หรือชมรมต่างๆ ร่วมกันจัดขึ้นโดยเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือหลักสูตรโดยตรง

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2545 ก : 27) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษา คือ กิจกรรมที่มี ประโยชน์ทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการคิดและการดำเนินการของนักศึกษา โดยการให้คำปรึกษา และดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาให้อยู่ในกรอบนโยบาย ประเพณีและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย

จากความหมายกิจกรรมนักศึกษาดังกล่าวทำให้ทราบว่าพัฒนานักศึกษาไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ เอกลักษณะ ร่างกาย คุณธรรม ก็มีความจำเป็นที่สถาบัน ระดับอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญในการบริหารจัดการกิจกรรมให้ครบทุก ๆ ด้าน อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักศึกษาหรือมหาวิทยาลัย ที่ได้รับความเห็นชอบ จากมหาวิทยาลัยในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาและมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงที่นำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความสามารถ พัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัยของนักศึกษาให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้างความรู้ พัฒนาคุณสมบัติของนักศึกษาให้รู้คุณค่า ส่งเสริมให้นักศึกษามีระเบียบวินัยในตนเอง รู้จักการทำงาน ร่วมกับบุคคลอื่น สามารถทำงานเป็นทีม มีภาวะความเป็นผู้นำได้ และเพิ่มพูนความรู้รอบ มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีจิตสำนึกในการใฝ่เรียนรู้และรับผิดชอบต่อตนเองที่จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกับสังคมได้ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมต่อการพัฒนาการของนักศึกษา

วินสตันและมาสโลว์ (Winston and Maslow. 1987 : 169) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการศึกษานอกชั้นเรียนที่มีความสำคัญต่อประสบการณ์ของนักศึกษาอย่างมากต่อประสบการณ์ทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาอุทิสเวลาของนักศึกษา การพัฒนาทักษะด้านการจัดการและทักษะการตัดสินใจทางอาชีพ

วิลเลียมสัน (Williamson. 1961: 31-32) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญคือ จะถูกนำเข้ามาใช้พัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษามีความสามารถเพิ่มมากขึ้น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ลดปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ ภายในสถาบัน

แพ็ควูด (Packwood. 1977 : 156) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมจะช่วยพัฒนานักศึกษาในสิ่งที่ไม่อาจจัดหรือสอนในห้องเรียนได้ และยังเป็นเครื่องช่วยให้นักศึกษาได้เติบโตเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย โดยที่ความมุ่งหมายของกิจกรรมนักศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งที่ตัวบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้ สำนักกิจการนักศึกษา (2551 : ออนไลน์) ยังได้กล่าวว่า กิจกรรมของนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้รู้จักสนิทสนมปรึกษาหารือร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำชมรมนักศึกษาคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากกิจกรรมทางด้านวิชาการแล้วมหาวิทยาลัยยังส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษา รู้จักคิดและสร้างสรรค์กิจกรรมในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย ซึ่งประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการทำกิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคตค่อนข้างมาก เนื่องจากสังคมทุกวันนี้ไม่ต้องการแต่เพียงคนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพและวิชาชีพชีวิต จึงถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ผลจากการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษาทำให้ได้รับประโยชน์ที่มีคุณค่ามากมายหลายประการ ดังนี้

1. โลกทัศน์ของตนเองกว้างมากขึ้น เมื่อเราได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จะทำให้เราได้รับความคิดแปลกใหม่อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การได้ถกเถียงจากการประชุมอันจะส่งผลให้เป็นคนที่ไม่ถ่อมมั่นในตนเองมากเกินไป ขณะเดียวกันทำให้ได้แง่คิดในหลายมุมมอง ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาไปในตัว

2. การค้นพบและรู้จักตนเองมากขึ้น เมื่อได้ร่วมกิจกรรมจะทำให้ได้มีโอกาสประเมินตนเองไปในตัวว่าจุดเด่น จุดด้อยของบุคคลนั้นมีอะไรบ้าง บางคนจะทราบได้เลยว่า อันที่จริงแล้วตัวเอง

มีความถนัดอะไร ชอบอะไร เช่น บางคนอาจจะพบว่าชอบทำงานด้านการวางแผน ด้านทักษะการพูด ด้านติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ฯลฯ แต่ขณะเดียวกันก็อาจจะพบว่า ตัวเอง อาจเป็นคนแข็งกระด้าง จนเกินไปเป็นคนคิดมากเข้ากับใครๆ ได้ยาก ซึ่งหากบุคคลนั้นไม่เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะทำให้รู้จักตนเองช้าเกินไปทำให้โอกาสการพัฒนาจุดด้อยพลอยช้าตามไปด้วย

3. ความสามารถในการบริหารเวลา ในยุคปัจจุบันเวลาถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่าเป็นอย่างมาก คนที่บริหารเวลาได้เก่ง ย่อมได้รับสิ่งที่มีค่าต่อตนเองมากกว่าผู้อื่นทั้งที่ในแต่ละวันทุกคนจะมีเวลา 24 ชั่วโมงเท่ากัน การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมจะทำให้รู้จักแบ่งเวลา ในแต่ละกิจกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้แก่ตนเองในกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมร่วมหลักสูตรเรื่องส่วนตัว กิจกรรมครอบครัวและกิจกรรมนักศึกษาที่ตนเองต้องรับผิดชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาชี้ให้เห็นว่า ถ้าต้องทำหลายสิ่งหลายอย่างในเวลาเดียวกัน บุคคลจะมีศักยภาพในการดำเนินการเพียงใด

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการเข้าร่วมกิจกรรมบุคคลจะมีอิสระในการคิด และตัดสินใจด้วยตัวเองมากขึ้น แต่กระนั้นก็ตามในโลกของการทำงาน บุคคลจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับตนเองให้เข้ากันได้กับบุคคลหลายประเภท เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ที่มีธรรมชาติและลักษณะที่หลากหลายจะสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลนั้นจะสามารถทำงานกับผู้อื่นได้หรือไม่ ซึ่งการทำกิจกรรมจะเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ได้รู้จักเรียนรู้และเข้าใจในความหมายของความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น คนที่มีความเข้าใจธรรมชาติมนุษย์มากเท่าใดย่อมมีปัญหาน้อยในการทำงานซึ่งกิจกรรมนักศึกษาช่วยในประเด็นนี้ได้มาก

5. การมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะสอนให้รู้จักที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะสังคม รู้จักที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพให้ดูดีเสมอ

6. การรู้จักและเข้าใจคำว่าบทบาท และรู้จักการใช้บทบาทที่เหมาะสม ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษานั้นแต่ละคน ต้องดำรงตำแหน่งในบทบาทใดบทบาทหนึ่ง ซึ่งในแต่ละบทบาท จะมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป บางคนมีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่มบางคนอาจมีบทบาทเป็นรองประธาน เทรย์ญิกเลขาฯ การไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในบทบาทใดก็ต้องเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเอง ณ เวลานั้น เช่น ในแต่ละวันอาจจะมิบทบาทในฐานะนักศึกษา ในฐานะผู้นำนักศึกษา ในฐานะศิษย์ของครู ในฐานะลูกของพ่อแม่ดังนั้นถ้าไม่เข้าใจคำว่าบทบาท ก็อาจจะดำเนินสิ่งที่เรียกว่าผิดบทบาท อันจะนำมาซึ่งความขัดแย้งในภายหลัง เพราะฉะนั้นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ในส่วนนี้เป็นอย่างมากนอกจากนี้การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษานั้นจะทำให้ได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากมาย แต่บางครั้งก็มิได้ หมายความว่า จะได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ตนเองเสมอไป บาง

คนทำกิจกรรมจนเสียการเรียน เสียเพื่อน เสียคนที่รัก ฯลฯ เพราะไม่รู้จักแบ่งเวลา ไม่รู้จักหน้าที่หลักของความเป็นนักศึกษา คือการเรียน บางคนก็แยกไม่ออกว่าการเรียนกับกิจกรรมอะไรสำคัญกว่ากัน บางคนก็เพลินกับการทำกิจกรรมจนทำให้การเรียนเสียหาย ดังนั้นเมื่อต้องเข้ามาทำกิจกรรมจึงต้องทำความเข้าใจกับตนเองว่าในฐานะนักศึกษาแล้ว การเรียนต้องถือว่ามีค่ามากที่สุด และกิจกรรมนักศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบ อย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาและเพิ่มศักยภาพให้นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ได้

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (2545 – 2549) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาด้านอุดมศึกษาไว้คือการทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง ทำให้คนไทยก้าวทันโลก สามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันอุดมศึกษาได้นำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษา. 2546 : 3) การพัฒนานักศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่สามารถหล่อหลอมนักศึกษาได้หลายด้าน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ด้านการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นๆ การมีโอกาสได้ตัดสินใจ ประสานสัมพันธ์ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การเกิดความมั่นใจในตนเองจากการฝึกทักษะ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การใช้เหตุผลในเชิงจริยธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าถึงชุมชนปกครองตนเองในระเบียบวินัยมีคุณธรรมจริยธรรมอันจะนำไปสู่ความสำเร็จ ความก้าวหน้าในการดำเนินชีวิต สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ วิชาชีพและวิชาชีพให้ยั่งยืน ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ก็เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะเป็นกำลังคน (Manpower) โดยการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองทางด้านมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการ และตอบสนองความต้องการของการศึกษา การอุดมศึกษาจึงต้องมุ่งทั้งในเรื่องการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรควบคู่กันไปด้วย เพราะกิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นในด้านการพัฒนาคุณสมบัติและเสริมสร้างบุคลิกภาพและสมรรถภาพในด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา นอกเหนือไปจากกิจกรรมการศึกษาตามหลักสูตรในชั้นเรียน เพื่อที่จะทำให้การศึกษาสำเร็จเป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ มีวิจรรย์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรมและสุขภาพอนามัยแข็งแรงที่ส่งผลไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ สามารถอยู่ในสังคมได้ (จิรวัดน์ วีรังกร. 2546 : 38)

จะเห็นได้ว่าความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นส่วนช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรมในฐานะเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายที่ส่งเสริมประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ ส่งเสริมพลานามัย ปลูกฝังคุณธรรม และพัฒนาบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ของนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 ก : 6) ได้กำหนดมาตรการและกลไกหลักในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอน กิจกรรมในด้านงานบริการวิชาการแก่ชุมชน และกิจกรรมงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้บัณฑิตมีโลกทัศน์กว้างขวาง

2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว และเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายอย่างจริงจัง

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรในเชิงพัฒนาและการสร้างสรรค์ควรให้ได้รับการสนับสนุน ส่วนกิจกรรมที่ไม่เอื้อต่อการเสริมหลักสูตร ไม่ควรได้รับการสนับสนุน เช่น การรับน้องใหม่ที่รุนแรง ควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน

4. กิจกรรมหอพักในมหาวิทยาลัย ควรเป็นกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาในหลาย ๆ ด้าน จุดมุ่งหมายหลักและหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการเรียนรู้จะสั่งสมในตัวนักศึกษาจนเกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล งานกิจกรรมนักศึกษามีผู้ที่เกี่ยวข้องคือ นักศึกษา สโมสรนักศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านงานกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้บริหารสถาบัน บุคคลกลุ่มนี้ต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันและหาจุดร่วมได้ จึงจะทำให้งานกิจกรรมนักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งถือได้ว่าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จของกิจกรรมแต่ละโครงการ ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม ได้มีโอกาสในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษานั้นมีคุณค่าและความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาตัวของนักศึกษาในทุกด้านแล้ว ยังสามารถนำประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนักศึกษาออกไปพัฒนาสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมนักศึกษาต้องนำมาดำเนินการควบคู่ไปกับงานวิชาการ โดยนักศึกษาสามารถพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ที่สุดในสังคมนั้น และเพื่อนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า มีศิลปะในการดำรงชีพในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวคิดและปรัชญาของกิจกรรมนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา เป็นแหล่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีบทบาทสำคัญในการสร้างคนให้เพียงพอด้วยความเจริญทางด้านความรู้ ความคิดและมีศีลธรรม สร้างเสริมสิ่งต่าง ๆ และสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ทั้งด้านการศึกษาและการพัฒนาความคิด บุคลิกภาพ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สัมผัสและได้รับประสบการณ์ที่ดีในชีวิตเพื่อการเตรียมพร้อมที่ให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ มีความเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม ดังนั้น กิจกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ออกไปพัฒนาประเทศ

วินสตัน และมิลเลอร์ (Winston and Miller, 1994 : 3) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนา นักศึกษาให้มีความสมบูรณ์นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายประการด้วยกัน คือ สถาบันอุดมศึกษา ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง นับตั้งแต่การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน งานกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานกิจกรรมนักศึกษา งานให้คำปรึกษาแนะแนว งานกีฬาและนันทนาการในการพัฒนานักศึกษาให้มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

แชมเบอร์ และคริสติน (Chamber and Christine, 1993 : 19 - 29) กล่าวว่า เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนานักศึกษา โดยส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองที่จะนำไปสู่การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วินสตัน และมาสโลว์ (Winston and Maslow, 1987 : 169) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ปรัชญาของกิจกรรมนักศึกษา เป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาการพัฒนาทางการจัดการ และทักษะการตัดสินใจทางอาชีพ

สรุปได้ว่า แนวคิดและปรัชญาของกิจกรรมนักศึกษา มุ่งส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้จนเกิดทักษะและประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการผลิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ได้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น มีผู้แสดงความคิดเห็นไว้หลายท่าน เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2550 : 3) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความเลื่อมใสในด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและระเบียบวินัยอันดีงาม

4. เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย และความมั่นคงของชาติ
5. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
6. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งด้านประสบการณ์ ความคิดและวิชาชีพ
7. เพื่อส่งเสริมพลานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษา
8. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักในภาระหน้าที่ที่ตนต้องปฏิบัติในการบำเพ็ญประโยชน์

และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

9. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบัน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช (2553 : 5) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนา
นักศึกษา ดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความเลื่อมใสในการปกครองของระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม

4. เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ระเบียบวินัยอันดีงาม
และความมั่นคงของชาติ

5. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
6. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งด้านวิชาการ ประสบการณ์ ความคิดและวิชาชีพ
7. เพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษา
8. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ตระหนักในภาระหน้าที่ที่ตนเองจะต้องปฏิบัติในการบำเพ็ญ

ประโยชน์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

9. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัย
โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2546 ข : 7)

1. เพื่อพัฒนาตัวนักศึกษา
2. เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งด้านอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม กีฬา สัมมนา เพื่อพัฒนากิจการนักศึกษา รวมทั้งกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

3. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและธำรงรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนักศึกษาในทางด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ

4. เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาความรู้ทางวิชาการและการบริการไปสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในด้านอารยวัตถุและการดำเนินชีวิตของประชาชน เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงในสังคม อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงามและตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

5. เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือ ความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความเสียสละ เพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผน กำหนดวิธีการและขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

6. เพื่อเสริมสร้างพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ

7. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญที่ทำให้กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี ทั้งนี้วัตถุประสงค์จะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนและคาดว่าจะสามารถปฏิบัติให้ลุล่วงไปได้ตามที่ตั้งไว้ จึงจะสามารถพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพในทุกด้าน

ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า กิจกรรมนักศึกษาที่สำคัญแบ่งออกเป็นประเภทและลักษณะ ได้ดังนี้ คือ

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2544 ก : 10) ได้กล่าวถึงปัญหาและผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. นโยบายของรัฐไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง การจัดสรรงบประมาณที่สนับสนุนไม่เหมาะสม รัฐบาลไม่ได้กำหนดค่าน้ำหนักของกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรมวิชาการอย่างชัดเจน

2. ผู้บริหารสถาบันมองข้ามความสำคัญของการจัดกิจกรรม

3. อาจารย์ผู้สอนฝ่ายวิชาการ ไม่ให้ความร่วมมือและจัดแบ่งเวลาให้กับฝ่ายกิจกรรม

4. นักศึกษาไม่เข้าใจหลักการและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการจัดกิจกรรม

5. อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษามีน้อย และขาดการพัฒนา

6. โครงสร้างการบริหาร เป็นส่วนที่แสดงออกให้เห็นถึงการแบ่งแยกออกจากกันเป็นด้าน

ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรม

7. ขาดแรงจูงใจในการจัดกิจกรรม

8. ความเหลื่อมล้ำของงบประมาณที่ไม่เท่าเทียมกันของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรม

9. ขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม

10. สังคมไม่สนับสนุนคนทำกิจกรรม ขาดการยอมรับ แต่ในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนไปแล้ว
11. ครอบครัวไม่สนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรม
12. สื่อไม่ส่งเสริมความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา
13. ขาดการสร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมของนักศึกษา

ลักษณะของกิจกรรม กีฬาที่ทบวงมหาวิทยาลัยใช้งบประมาณส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา สนับสนุนมี 2 ประเภท คือ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545 ก : 10 - 11)

1. กีฬานันทนาการ สนับสนุนในทางด้านวัสดุอุปกรณ์ให้นักศึกษาทั่วไปใช้เล่นกีฬา เพื่อนันทนาการ เรียนรู้ทักษะในการเล่นกีฬาตามความสนใจและสมัครใจในเวลาว่าง เป็นการผ่อนคลาย ความตึงเครียด และออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

2. การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ได้ร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณสมทบ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่นักศึกษาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งมีการจัดปีละ 1 ครั้ง โดยมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมและสมัครใจหมุนเวียนกันรับเป็นเจ้าภาพในแต่ละปี นอกจากกีฬาใน 2 ประเภทดังกล่าวแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยได้ใช้งบประมาณจากหมวดอื่นสนับสนุนให้นักศึกษาได้เข้าร่วมแข่งขันกีฬาอื่นๆ เช่น การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน กำหนดจัด 2 ปีต่อครั้ง และการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกมีกำหนดจัด 4 ปีต่อครั้ง เป็นต้น

ลักษณะของกิจกรรม พัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์โดยทั่วไปเป็นโครงการด้าน อาสาพัฒนาการบำเพ็ญประโยชน์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างถูกวิธี ฯลฯ ทั้งนี้รวมถึงโครงการทั้งในขั้นตอนการสำรวจและขั้นตอนการดำเนินการ โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545 ข : 7)

1. ด้านการศึกษา เช่น สร้าง ซ่อมแซมอาคารเรียนและพัฒนาโรงเรียน สร้างสนามกีฬา จัดทำและสาธิตการจัดทำอุปกรณ์การศึกษา สาธิตและให้ความรู้ การจัดห้องสมุด เป็นต้น
2. ด้านสาธารณูปการ เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์ ถึงเก็บน้ำฝนประปา หมู่บ้านจุดสระ จุดบ่อน้ำ พัฒนาปรับปรุงหมู่บ้าน และสาธารณสมบัติอื่นๆ
3. ด้านคมนาคม เช่น การสร้างซ่อมแซมสะพาน ถนน งานวางท่อระบายน้ำ
4. ด้านการเกษตร เช่น การสร้างฝาย การจัดระบบการส่งน้ำทางการเกษตรการส่งเสริม เผยแพร่ และสาธิตความรู้ทางการเกษตร สัตวแพทย์อาสา
5. ด้านสาธารณสุข เช่น การจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ ทันตแพทย์เคลื่อนที่ การให้บริการด้าน คำแนะนำความรู้ ความอนามัย และสาธารณสุขทั่วไป
6. ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกป่า พัฒนาปรับปรุงอุทยาน ให้บริการความรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง

รูปแบบของกิจกรรม พัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์เป็นรูปแบบของโครงการกิจกรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาของนักศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยมีแนวนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการในรูปแบบที่มีลักษณะผสมผสาน โดยมุ่งเน้นการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมควบคู่ไปกับการสร้างถาวรวัตถุต่างๆ แต่ไม่เน้นการก่อสร้างถาวรวัตถุที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากมีงบประมาณจำกัดและต้องการกระจายโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ส่งเสริมการดำเนินโครงการกิจกรรมร่วมของหลายสาขาวิชาชีพและหลายสถาบัน โดยมีสถาบันแห่งหนึ่งเป็นแกนกลางสำหรับพื้นที่ในการดำเนินโครงการเน้นด้านสังคมชนบท เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการหรือความเป็นเลิศทางวิชาการในสังคมชนบททั้งในด้านการศึกษา การสาธารณสุข และการเกษตร เพื่อให้ความรู้ในด้านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม การเผยแพร่โดยตรง ได้แก่ การไปเผยแพร่บริการให้แก่ประชาชนโดยอ้อม ได้แก่ เผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปเผยแพร่ให้กับประชาชนอีกชั้นหนึ่ง

กิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดจัดให้นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษาได้รับทราบแนวนโยบายและขอบข่ายของการส่งเสริมและดำเนินการจัดกิจกรรมรวมทั้งกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยและสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เจตคติและถ่ายทอดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการร่วมพิจารณาแก้ไขปัญหา อุปสรรค กำหนดแนวทางของการพัฒนาและวางแผนปฏิบัติกิจกรรมนักศึกษาด้วย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545 ค : 12)

ลักษณะของกิจกรรม นักศึกษาสัมพันธ์เป็นการจัดอบรม ประชุม สัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยผู้เข้าร่วมจะต้องประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษาและกรณีหัวข้อเรื่องการอบรม ประชุม สัมมนาต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545 ค : 12) สำหรับตัวอย่างการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้แก่ การจัดกิจกรรมรับน้องใหม่เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545 : 13 - 15) เป็นกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 6 เครือข่ายทั่วประเทศ จัดการสัมมนาสรุปความคิดเห็นผู้นำนิสิตนักศึกษา ส่วนสถาบันอุดมศึกษา เขตภาคกลาง ได้ร่วมกันกำหนดข้อตกลงในการดำเนินกิจกรรมรับน้องใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาใหม่เกิดความภาคภูมิใจในสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาใหม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของสถาบันส่งเสริมการสร้าง ความผูกพัน ความสามัคคี และเจตคติที่ดีต่อกันในกลุ่ม

นักศึกษาและให้นักศึกษาใหม่มีความพร้อมต่อการเรียนและพร้อมต่อการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม

ปราโมทย์ โชติมงคล (2541 : 14) ที่กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรม และการเรียนรู้จะสั่งสมในตัวนักศึกษากันเกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล กิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และช่วยเสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม ได้มีโอกาสในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ

สรุปได้ว่าประเภทและลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยจัดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของแต่ละกิจกรรมและนโยบายของสถาบัน สามารถสรุปประเภทของกิจกรรมโดยรวมดังนี้คือ กิจกรรมวิชาการเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา กิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการเล่นกีฬา อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่นักศึกษาอีกด้วย กิจกรรมสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม เผยแพร่ แลกเปลี่ยนและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมอันเป็นมรดกอันล้ำค่าและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ กิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาและส่งเสริมให้มีการร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรค กำหนดแนวทางของการพัฒนาและวางแผนปฏิบัติกิจกรรมนักศึกษาด้วย

แนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา

มิเดิลตัน (Middleton. 1961 : 297) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ควรยึดหลักดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกของสถาบัน
2. การให้นักศึกษามีส่วนร่วมและเข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ให้เป็นไปตามหลัก

ประชาธิปไตย

3. กิจกรรมนักศึกษาควรส่งเสริมนักศึกษาในด้านการปรับตัว
4. โครงการกิจกรรมในทุกโครงการต้องเป็นกิจกรรมสร้างเสริม โดยอาศัยพื้นฐานจาก

ความต้องการของนักศึกษาและสถาบันเป็นหลัก

5. กิจกรรมด้านต่างๆ ควรได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และอาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นผู้แนะนำที่ดี

6. ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาควรให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

7. นักศึกษาและบุคลากรที่ทำงานผูกพันกับกิจกรรมนักศึกษาต้องเป็นผู้มีความกระตือรือร้น

8. ผู้บริหารสถาบันควรมีอำนาจยับยั้งได้ แต่ไม่ควรใช้อำนาจนั้นบ่อย

9. งานของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาควรยึดเป็นส่วนหนึ่งของงานครู

10. เวลาที่จัดกิจกรรมควรใช้นอกเวลาเรียน

11. สถาบันการศึกษาและแหล่งชุมชนจะต้องทราบเกี่ยวกับโครงการของกิจกรรมต่างๆ

12. ต้องถือว่างานกิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญเท่าๆ กับงานด้านอื่นๆ ของสถาบัน

13. กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นควรมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางวิชาการ

14. นักศึกษาควรได้รับการแนะนำให้เข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเอง

15. การจัดกิจกรรมนักศึกษาควรให้นักศึกษาทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนั้น

16. กิจกรรมนักศึกษาควรส่งเสริมค่านิยมที่ดี

วรเดช จันทรศร (2545 : 6 - 7) ได้กล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. พัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนา และแข่งขันในสังคมโลกด้วยการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาให้หลากหลายและน่าสนใจ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารทางภาษาและเทคโนโลยี สร้างแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณธรรม

2. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการ สนับสนุนปัจจัยที่สร้างความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ ของนักศึกษา

3. สร้างสรรค์ความรู้ ปรับปรุงหลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา โดยเน้นการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนกับกิจกรรมนักศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัย (2545 ก : 1) ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. การส่งเสริมนักศึกษารู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ในด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนาชนบท

2. ส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจและฟื้นฟู อีกทั้งเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยอันเป็นเอกลักษณ์ ของชาติ

3. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์อันก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในสภาพแท้จริง ของสังคมทั้งในเมืองและชนบท ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างกลุ่มนักศึกษา ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในหน่วยงานต่างๆ

5. เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่แท้จริงของสังคม ตลอดจนสำนึก ถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

6. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรักและสามัคคี มีความรับผิดชอบและรู้จักเสียสละ เพื่อส่วนรวม

7. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและมีความสามารถโดยรู้จักทำงาน ร่วมกันเป็นหมู่คณะ

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษานั้น เป็นเรื่องที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึง เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นไปตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะนอกจากจะทำให้ การจัดดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนแล้ว อาจส่งผลให้การจัดดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาที่เกิด ปัญหาน้อยที่สุด

ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีนโยบายส่งเสริมงานด้านกิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนา ให้นักศึกษามีศักยภาพในทุกด้าน ซึ่งนักศึกษาจะให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย หลายประการ จำแนกลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (ชาญชัย อินทรประวัตติ. 2545 ข : 4)

1. การเข้าร่วมน้อยเกินไป (Under Participation) คือ ไม่สนใจกิจกรรมนักศึกษาหรือสนใจ น้อยมาก อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาสนใจวิชาการและต้องการเรียนอย่างเดียว จัดเป็นนักศึกษาเรียนดี (AsStudents) หรืออาจจะเป็นนักศึกษาที่ไม่ค่อยสนใจอะไรเลย (Country Club Students) หรืออาจจะเป็นนักศึกษาที่เก็บตัวอยู่ตามลำพัง (Me Students) จะมีลักษณะคล้ายๆ กันคือ ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา

2. การเข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไป (Over Participation) หมายถึง นักศึกษาที่กระตือรือร้นในเรื่อง กิจกรรมศึกษามาก จริงจัง ทุ่มเทและใช้เวลาไปกับการทำกิจกรรมมาก ยกเว้นการศึกษาเล่าเรียน เป็นเหตุให้ผลการเรียนตกต่ำจนพินสภาพนักศึกษา นักศึกษาลักษณะนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นผู้เสียสละ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน (We Students) แต่ก็อาจมีนักศึกษาในลักษณะนี้เช่นกันแต่ชอบ เรียกร้องในเรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องที่มีความเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ บางครั้งเรียกร้องเพื่อส่วนรวม แต่แท้จริงแล้วก็เรียกร้องเพื่อประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ นักศึกษาที่มีลักษณะเช่นนี้จะเรียกว่า ชอบเรียกร้องเพื่อกลุ่มตนเอง (Give Me Students)

3. การเข้าร่วมพอเหมาะพอควร (Proper Participation) หมายถึง การที่นักศึกษาที่มีความเข้าใจว่าภารกิจหลักของตน คือศึกษาเล่าเรียนทางวิชาการ เพื่อความเป็นวิชาชีพ รู้ว่าการเรียนเป็นสิ่งที่จะต้องทำและมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งเสมอและรู้ว่ากิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่ควรทำ และมีความสำคัญเป็นอันดับสองรองจากการเรียนนอกจากนั้นนักศึกษาและสถาบัน จะต้องเข้าใจว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษานั้น สามารถจำแนก 2 ลักษณะ คือ (ชาอุชัย อินทรประวัตติ. 2545 ข : 6)

3.1 การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น จริงจังและโดยตรง ในลักษณะของผู้นำกิจกรรม หรือนักกิจกรรม (Active Participation) ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษามาก แต่จะมีนักศึกษาประเภทนี้ไม่มาก

3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะผู้ใช้ประโยชน์กิจกรรมหรือผู้สนับสนุนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมนักศึกษา อาจเรียกว่าผู้ชม ผู้ฟังหรือผู้สนับสนุนก็ได้ (Passive Participation) นักศึกษากลุ่มนี้มีมากกว่ากลุ่มแรก แต่ตัวนักศึกษาเองจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาบุคลิกภาพไม่มากเท่ากลุ่มแรก

สรุปได้ว่า ในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษานั้น จะต้องสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษาซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติแล้วนักศึกษาเข้าใจว่าจะเกิดประโยชน์กับนักศึกษาเองหรือส่วนรวมโดยความสนใจนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายประการ

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

1. เพศ

เพศ เป็นตัวแปรที่ส่งผลทำให้นักศึกษามีความแตกต่างกัน โดยพื้นฐานทางกายภาพและสภาวะทางอารมณ์ จึงอาจส่งผลต่อการเข้าถึงประโยชน์ที่แท้จริงของกิจกรรมที่เข้าร่วมได้มีความแตกต่างกัน

2. ชั้นปี

จากพื้นฐานทักษะความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน อาจส่งผลต่อนักศึกษาให้นักศึกษามีพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน

3. คณะที่ศึกษา

คณะที่ศึกษา เป็นลักษณะการเรียนเฉพาะของแต่ละคณะที่ได้จัดเข้ามาไว้ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ประวัติความเป็นมาและนโยบายในดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้พัฒนามาจากวิทยาลัยครู ซึ่งเกิดกรมการฝึกหัดครู มีสถาบันในสังกัด จำนวน 36 แห่งทั่วประเทศและแบ่งเป็น 8 สหวิทยาลัย คือ สหวิทยาลัยล้านนา

มหาวิทยาลัยพุทธชินราช มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ มหาวิทยาลัยอีสานใต้ มหาวิทยาลัยทวารวดี มหาวิทยาลัยศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยทักษิณและมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยดังกล่าว จะประกอบไปด้วยวิทยาลัยครูละ 4-5 วิทยาลัย กิจกรรมที่ได้รับสนับสนุนและเป็นที่น่าสนใจ ของทุกปี โดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผลัดกันเป็นเจ้าภาพ นอกจากนี้ นักศึกษายังมีการแข่งขันกีฬา และการแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วย

ต่อมาวิทยาลัยทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ได้ประชุมและเตรียมการวางแผนจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นรูปโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมด้านจริยธรรม โครงการกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย โครงการพัฒนาวิธีทำงานเป็นกลุ่ม โครงการกิจกรรมสาธารณประโยชน์ โครงการส่งเสริมวัฒนธรรม แต่ละโครงการจะมีวัตถุประสงค์ของโครงการมีขั้นตอนการดำเนินการ การประเมินผลประโยชน์ที่จะได้รับอย่างชัดเจน

ปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้ผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ มากมาย ทั้งในด้านการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปศาสตร์ เพื่อออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติ จนทำให้มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของสังคมในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทั้งทางด้านวิชาการและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ที่ส่งผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทุกด้าน โดยให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 5 ประเภท ซึ่งประกอบกิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเคลือบ กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมและกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก็จะมีกิจกรรมเสริมอย่างน้อย 2 ประเภท จากกิจกรรมระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ กองพัฒนานักศึกษาซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการ นักศึกษา จะเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาในรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้กับนักศึกษาทุกคน และคอยให้คำแนะนำการจัดกิจกรรมของนักศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงและทางอ้อมต่อนักศึกษาและท้องถิ่น

เป้าหมายหลักของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี คือ การสนับสนุน และแนะนำการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงและทางอ้อม ต่อนักศึกษาและท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีคุณธรรมประจำตน จัดการ บริการและสวัสดิการที่เสริมความพร้อมในการศึกษาและทักษะชีวิต และมีส่วนสนับสนุนชุมชน ในการสืบสานศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืน (กองพัฒนานักศึกษา. 2552 : 1)

กล่าวโดยสรุป คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาการสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งมีคุณธรรมประจำตน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยนักศึกษาและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการใช้งบประมาณตามบทบาทของนักศึกษา

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ปรัชญา (Philosophy)

สรรสร้างกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตนักศึกษา เพิ่มคุณค่าบัณฑิตสู่การพัฒนาท้องถิ่น

2. วิสัยทัศน์ (Vision)

สร้างสรรค์กิจกรรม การบริการที่เสริมเติมเต็มศักยภาพของนักศึกษาทั้งด้านการศึกษา ทักษะชีวิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีวุฒิภาวะและสติปัญญา เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของท้องถิ่น

3. พันธกิจ (Mission)

มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย จัดบริการและสวัสดิภาพที่เสริมประสิทธิภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นที่พึงประสงค์และเป็นศักยภาพที่เข้มแข็งต่อสังคม

4. วัตถุประสงค์ (Objective)

4.1 สนับสนุน แนะนำการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์ โดยตรงและทางอ้อมต่อนักศึกษาและชุมชน

4.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสมบูรณ์พร้อมทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีคุณธรรมประจำตน

4.3 จัดบริการและสวัสดิการที่เสริมความพร้อมในการศึกษาและทักษะชีวิต

4.4 มีส่วนสนับสนุนชุมชนในด้านการสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมภูมิปัญญาของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. ประเด็นยุทธศาสตร์

พัฒนาระบบการบริหารมหาวิทยาลัยตามหลักการบริหารที่ดี

6. เป้าประสงค์

การบริหารจัดการที่ดีโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

7. กลยุทธ์

7.1 เร่งรัดให้ผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตให้ได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษา

7.2 พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับกา
ประกันคุณภาพการศึกษา

7.3 ส่งเสริมระบบการบริหารองค์กร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล หลักองค์กร
แห่งการเรียนรู้และพัฒนาหลักการกระจายอำนาจ

7.4 การจัดการประชาสัมพันธ์และแนะแนวการศึกษาเชิงรุกเพื่อเพิ่มจำนวน
และคุณภาพนักศึกษา

นโยบายการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถือว่ากิจกรรมของนักศึกษามีความสำคัญในการพัฒนา
และเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษาให้มีความสมบูรณ์พร้อม โดยมีจุดเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อนำไปสู่การประกอบสัมมาอาชีพในอนาคต โดยมีนักศึกษา
เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีกองพัฒนานักศึกษาเป็นผู้ประสานงาน
(ในส่วนที่เกี่ยวข้อง) ให้อยู่ในกรอบของวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักศึกษาด้านต่างๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ โดยมีการดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพให้เป็นไปตาม
มาตรฐานสากลที่ได้ระบุเอาไว้ และให้บริการแก่สังคม ฝึกอบรมแก่นักศึกษา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และบุคคลภายนอกทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมหาวิทยาลัยและสถานศึกษา
ในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
เพื่อเสริมสร้างทักษะกีฬาในระดับประเทศ และระดับสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อไป

3. ส่งเสริมและพัฒนาสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ สนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษาให้มี
ส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมไทยในถิ่นทุรกันดารที่ขาดโอกาส เพื่อเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้รู้จัก
การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม ได้เข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน
ที่อยู่ในที่ห่างไกลความเจริญ ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดโอกาสในการศึกษา ฯลฯ และเป็น
การประสานความเข้าใจอันดีระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนที่นักศึกษา
เข้าไปอาสาในการพัฒนาสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การสร้างห้องสมุด อาคารเรียน
หรือสนามเด็กเล่นพร้อมอุปกรณ์ตลอดจนปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารครุภัณฑ์ต่างๆ ให้แก่โรงเรียน
ในถิ่นทุรกันดาร หรือโรงเรียนในชนบทสร้างโอกาสให้แก่ชุมชนนั้นได้มีสิ่งอำนวยความสะดวก
ตามสมควร

4. ส่งเสริมและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ทำนุบำรุงพระศาสนา และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะศาสนาที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของสังคมมนุษย์ โดยเฉพาะ “พระพุทธศาสนา” มีสาเหตุปัจจัยต่อพฤติกรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเสมอมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการรับช่วงสืบสานต่อเนื่องมาอย่างไม่ขาดสาย

5. ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสัมพันธ์ โดยประสานงานและเป็นที่ปรึกษาการดำเนินงาน องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัย และสถานศึกษามหาวิทยาลัยฯ ให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงานในการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สถานศึกษามหาวิทยาลัยฯ และชมรมต่าง ๆ

6. ส่งเสริมและพัฒนาด้านอื่น ๆ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่ากิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษา นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมพัฒนาสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้หากนักศึกษาทุกคน ได้เข้าร่วมอย่างเต็มที่ จะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองทุกๆ ด้านเป็นสร้าง นักศึกษาให้เป็นสมาชิกที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป ดังนั้นการจัดดำเนินงานหรือกิจกรรม นักศึกษาในด้านต่างๆดังกล่าว จะต้องจัดให้มีคุณภาพและให้นักศึกษามองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ จากการเข้าร่วมกิจกรรมตลอดจนการเอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างครบถ้วน

ความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

ราชบัณฑิตยสถาน (ประจวบ โขศสร้อยสม. 2550 : 9) ได้ให้ความหมาย “ความคิดเห็น” ว่าเป็นการพิจารณาความเป็นจริงจากการใช้ปัญญา โดยใช้ความคิดเป็นส่วนประกอบ ถึงแม้จะ ไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม

จิราพร ทรงอยู่ (2545 : 7) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึก หรือความเชื่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผล สิ่งนั้นโดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจจะได้รับยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

นพมาศ ชีระเวคิน (2542 : 98) ได้กล่าวว่าความคิดเห็นนั้น ถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคม หรือพูดเพื่อเอาใจ ผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดง ออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนออกถึงความในใจ

กู๊ด (Good. 1973 : 1) ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ ความคิดหรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่

ทรงกรด ภูทอง (2545 : 6) กล่าวว่าความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ การแสดงออกซึ่งวิจรรณญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจและเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง ความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผินหรือหยาบกว่าทัศนคติ

ทงนเกียรติ เจริญวงศ์เพ็ชร (2545 : 9) กล่าวว่าความคิดเห็น หมายถึงความรู้สึกและความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แสดงออกด้วยวาจาหรือการเขียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วย

พงษ์เชียร พันธุ์พิพัฒน์ไพบูลย์ (2546 : 11) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นว่าความคิดเห็น หมายถึงความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือการแสดงออกซึ่งวิจรรณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจและเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง หรือสถานการณ์หนึ่งๆ ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติส่วนบุคคลความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผินหรือหยาบกว่าทัศนคติ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความเชื่อ ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นการพูดหรือเขียนก็ได้ โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในการแสดงความคิดเห็น
2. ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ ความรับรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้

ประเภทของความคิดเห็น

ธีเรก วิทยายุทธ์ (2549 : 48) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประการด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบอกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

จากข้อความดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ความคิดเห็นที่ได้จากองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้แก่ องค์ความรู้จากการเรียนรู้ประสบการณ์ ประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ที่เรียกว่า ความคิดเห็นทางด้านบวกและความคิดเห็นที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ทำให้เกิดไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย ในที่นี้เรียกว่า ความคิดเห็นทางลบ ดังนั้นความคิดเห็นของแต่ละบุคคลย่อมมีทั้งด้านบวกและด้านลบเสมอ

ความสำคัญของความคิดเห็น

การศึกษาถึงความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะทำให้เรารู้ถึงความเชื่อ ความคิดและการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นได้ทีที่แสดงออกมาเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของทั้งผู้แสดงและผู้รับความคิดเห็น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการวางแผนนโยบายการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงออกของบุคคลในด้านต่าง ๆ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสิ่งเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเสมอไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคล ได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและเสรีระ
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง
4. ทักษะคิดและความคิดเห็นของกลุ่ม
5. สื่อมวลชนหรือสื่อต่าง ๆ

ชูดิมา ชัยมุสิก (2550 : 8) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลไว้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
  - 1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและทางด้านร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และอวัยวะต่าง ๆ และคุณภาพของสมอง
  - 1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ มากขึ้นและคนที่มีความรู้มากมักมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
  - 1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดจากการเรียนรู้จากบุคคลในสังคมหรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว
  - 1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความเข้าใจในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่องานซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็น
2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่
  - 2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นเกิดความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า บุคคลจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาโรลด์ (Harrol. 1967 : 27-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อค้นหาหลักเกณฑ์ซึ่งจะใช้ควบคุมกิจกรรมนักศึกษานั้น พบว่า การจัดการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คือ การปลูกฝังและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาทุก ๆ ด้าน นโยบายและการตัดสินใจของสถาบัน ควรขึ้นอยู่กับเหตุผลด้านศีลธรรมและภูมิหลังทางด้านการศึกษา ไม่ควรใช้อำนาจ เนื่องจากนักศึกษา มีความแตกต่างกันในด้านวุฒิภาวะการควบคุมกิจกรรมควรกำหนดขอบเขตไว้กว้าง ๆ และสามารถยืดหยุ่นได้ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาในด้านกิจกรรมไม่มีความน่าสนใจ มีเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยเนื่องจากเวลาเรียนตรงกับเวลาที่จัดกิจกรรม ด้านอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมให้ความร่วมมือน้อย และที่สำคัญคือนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย เพราะให้ความสนใจเรื่องการเรียนมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมดังนั้นจึงต้องมีการประเมินผลหรือการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปแก้ปัญหาดังกล่าว

คาลิช และเบิร์ตส์ (Kalish and Bertes. 1960 : 249) ได้สำรวจทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยสาวาย เนื่องจากมีปัญหาว่านักศึกษาไม่ค่อยที่จะให้ความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ตนเองเข้าร่วม จากการศึกษาพบว่า การมีความรู้และความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ จะมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนั้นๆ ทำให้เกิดความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมนั้นๆ ด้วย

ดูฮาน (Doohan. 1969 : 2164-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาต่างๆ ในด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษามีไม่เพียงพอการประสานงานของสถานศึกษาและหน่วยงานชุมชนมีน้อยเกินไปมีช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่น ความเคร่งครัดในการจัดการเรียนการสอนเป็นผลทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

แซกแกฟ (Saggaf 1982 : A) ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยมและองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัย พบว่า ประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักศึกษามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาใหม่มากกว่าประสบการณ์ด้านการเรียน

โดนัลด์ (Donald. 1974 : 1882-A) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และสมาชิกของสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในรัฐ เวอร์จิเนีย โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และสมาชิก สภามหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 5 ประเภท คือ การปกครองนักศึกษา กิจกรรมสภานักศึกษา กิจกรรมการพิมพ์ กิจกรรมความสนใจพิเศษและบริการสังคมของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่เข้ามาเป็นผู้ปกครองของนักศึกษาควรจะต้องมาจากการเลือกตั้ง สภานักศึกษา ทุกแห่งมีรูปแบบการจัดเหมือนกันหมด กิจกรรมการพิมพ์ที่จัด คือ การออกหนังสือพิมพ์และวารสาร กิจกรรมความสนใจพิเศษ จัดกันอย่างกว้างขวางและจัดได้ไม่แตกต่างกันมากในแต่ละวิทยาลัย กิจกรรมบริการสังคมของนักศึกษาทุกวิทยาลัยมีความหวังไว้สูงมาก แต่เมื่อปฏิบัติจริงแล้วมักทำไม่ได้ ตามแผนการ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า คณะกรรมการปกครองนักศึกษาควรรู้และเข้าใจบทบาท ของตนเองมากกว่านี้ ทางวิทยาลัยควรจะประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมให้มาก เพราะเท่าที่เป็นอยู่ มีนักศึกษามีปัญหาในเรื่องนี้มาก โครงการของสภานักศึกษาควรจะได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ในด้านการจัดองค์การกิจกรรม ทุกประเภทควรจัดขึ้นตามความต้องการของนักศึกษา ส่วนใหญ่ กิจกรรมบริการสังคมควรจะมีการอบรมและให้ความรู้แก่นักศึกษา

อัลคาร์นี (Al-Karni. 1987 : 3248-A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม นอกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย King Saud University พบว่า ปัจจัยช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรม คือ ได้ประสบการณ์ในการทำงานพัฒนาความเป็นผู้นำและความสนใจเข้าใจปัญหาชุมชน มีประโยชน์สำหรับงานวิชาการและทำให้รู้จักปกครองตนเอง ส่วนปัจจัยที่ทำให้ไม่สามารถร่วมทำงาน นอกมหาวิทยาลัย เนื่องจากกิจกรรมต้องใช้เวลามาก ความอายและกิจกรรมไม่น่าสนใจ นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ในทางที่ด้อยระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมและวิทยาลัย

งานวิจัยในประเทศ

ฝากจิต คุณุรัตน์ (2545 : 83) ได้ทำการวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่า ความต้องการของนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก 3 อันดับแรก คือ การได้รับสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสถานที่จัดกิจกรรม การมีรูปแบบ การสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรมและการได้รับงบประมาณการจัดกิจกรรมที่เพียงพอ

กฤตยากรณ์ เจริญทรัพย์ (2547 : 53-54) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปแบบกิจกรรมบังคับ พบว่า นิสิตชาย และนิสิตหญิงมีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตในรูปแบบกิจกรรมบังคับ โดยรวมและในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเพราะว่าลักษณะนิสัยและการใช้ชีวิตของนิสิตชายและนิสิตหญิงต่างกัน เช่น นิสิตหญิงจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความเรียบร้อย อ่อนโยนอ่อนน้อมมีแนวโน้มนิ่งที่จะเชื่อฟัง

และปฏิบัติตามคำสั่งสอนมากกว่านิสิตชาย ส่วนนิสิตชายจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความกล้า
 ความเป็นผู้นำ มีอิสระชอบการต่อสู้ การผจญภัย มากกว่าเพศหญิงหรืออาจเป็นเพราะความต้องการ
 และความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเพศหญิงและเพศชายต่างกัน ซึ่งกิจกรรมบางประเภท
 จะได้รับความสนใจจากนิสิตชายมากกว่า เช่น กิจกรรมด้านกีฬา และบางกิจกรรมจะได้รับความสนใจ
 จากนิสิตหญิงมากกว่า เช่น กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ที่ศึกษาในคณะวิชาที่ต่างกันมีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตในรูปแบบกิจกรรมบังคับ
 โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าลักษณะของกิจกรรมที่จัดไม่ได้เน้น
 สำหรับคณะวิชาใดโดยเฉพาะแต่เป็นการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตโดยทั่วไป

มนัส นิลสวัสดิ์ (2547: 76) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของ
 นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีแตกต่าง
 กันมีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน
 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตไม่ว่าจะอยู่ชั้นปีใดต่างก็ให้ความสำคัญ
 กับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต เพราะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง อีกทั้งมหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุน
 ให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมในทุกประเภทอย่างทั่วถึง โดยไม่ได้จัดกิจกรรมที่เน้นเฉพาะนิสิตกลุ่มใด
 กลุ่มหนึ่งและช่วงห่างของอายุของนิสิตในแต่ละชั้นปีไม่ต่างกันมาก

วรัญญา เทศนา (2547: 59) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วม
 กิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ ดนตรี ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า ในด้านคุณค่าทางศิลปะ นักศึกษา
 มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการเข้าร่วมการแสดง
 นาฏศิลป์ ดนตรีของวิทยาลัยนาฏศิลปะสร้างความภาคภูมิใจให้แก่นักศึกษาที่ได้มีโอกาสในการเผยแพร่
 ความงามทางศิลปะสู่สาธารณชนทั่วไป และส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ
 ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะในแขนงต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญอันเป็นเครื่องแสดงความเป็นอารยธรรม
 ความเจริญรุ่งเรือง และความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

พระมหาสุวัฒน์ ปรีอุปรัง (2548: 66) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของนิสิตในมหาวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ที่มีต่อการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิต พบว่านักศึกษามีความต้องการเข้าร่วม
 กิจกรรมนักศึกษาด้านการบำเพ็ญประโยชน์อยู่ในระดับมาก ลักษณะของกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรม
 เป็นการจัดแสดง สาธิต จัดนิทรรศการหรือกิจกรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรีไทย การละเล่นพื้นเมือง
 การจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่นการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น
 วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา ฯลฯ และกิจกรรมอื่นๆ ที่มีเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม
 ประเพณีไทย

สุริรัตน์ จินพงษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ตามที่เสนอของนักศึกษา พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสาธารณสุข ชุมชนท้องถิ่นและด้านวิชาการชุมชนท้องถิ่น โดยมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนทางด้าน ศิลปวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นและเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

หวัน วงศ์แก่นท้าว (2525 : 29) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีดังนี้

1. ในระดับมหาวิทยาลัย ขาดความคล่องตัวในขั้นตอนของการเบิกจ่ายงบประมาณขาดการปฏิสัมพันธ์ร่วม ข้อจำกัดด้านสถานที่ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งผลต่อทำให้ความใกล้ชิดระหว่างมหาวิทยาลัยและนักศึกษา
2. ในระดับฝ่ายกิจการนักศึกษา บุคลากรปฏิบัติหน้าที่หลายด้านทำให้การทุ่มเทไม่เพียงพอ การเข้าร่วมกิจกรรมและการให้คำปรึกษาทำได้น้อย
3. ในระดับสโมสรนักศึกษา มีความรู้สึกที่ขาดบรรยากาศที่ดี การจัดกิจกรรมมีอุปสรรค ขาดจิตวิญญาณร่วมต่อมหาวิทยาลัย ต่อกิจกรรมนักศึกษาลดลง มีชมรมและกิจกรรมไม่หลากหลาย ทีมขาดความเข้มแข็ง ขาดการวางแผน ขาดการประสานงานที่ดี การปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กร การจัดกิจกรรมมีน้อย ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ขาดทักษะการบริหารจัดการที่ดี
4. ในระดับนักศึกษาระหว่างคณะรู้จักกันน้อย ขาดความรู้สึกร่วมในการทำกิจกรรมการรวมตัวเป็นกลุ่มทำได้ยาก
5. ในระดับอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษามีขวัญและกำลังใจอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากเป็นงานอาสาสมัครไม่ใช่งานที่นับเป็นภารกิจได้ จิตวิญญาณร่วมยังไม่มากพอขาดประสบการณ์ จึงมีข้อจำกัดในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษา มีภาวะผู้นำไม่เพียงพอ ไม่มีการประเมินผลทำให้ขาดข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

สมหวัง ชัยเจริญคุณาภรณ์ (2549 : 73) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะ ที่ต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานี โดยรวมและแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยพบว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวมีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการโรงแรม และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการครัวและภัตตาคาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมภายในวิทยาลัยของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการโรงแรม และนักศึกษากิจการครัวและภัตตาคาร

สมัคร ภูมิเขต (2551: 71) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความแตกต่างกัน โดยพื้นฐานทางกายภาพและสภาวะทางอารมณ์อยู่แล้ว และรวมทั้งวัยของนิสิตที่กำลังอยู่ในวัยรุ่น เต็มตัวมีความเป็นตัวของตัวเองสูง จึงอาจส่งผลต่อการเข้าถึงประโยชน์ที่แท้จริงของกิจกรรมที่เข้าร่วมได้แตกต่างกัน และพบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยในด้านของมนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกัน นิสิตมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเสริมสร้างความรู้และวิชาการ ด้านชุมชนและสังคม ด้านนันทนาการและด้านการจัดกิจกรรม นิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า มีพื้นฐานทางความรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต อาจมีความเหลื่อมล้ำกัน ในด้านความมากน้อยในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น นิสิตชั้นปีที่ 1 หรือ 2 อาจเคยเข้าร่วมกิจกรรมเพียงบางกิจกรรมหรือบางกลุ่มเท่านั้น ส่วนนิสิตในชั้นปีที่ 3 หรือ 4 อาจจะเข้าร่วมกิจกรรมครบทุกกิจกรรมตามข้อบังคับแล้วหรืออาจจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าที่กำหนดไว้ จึงทำให้นิสิตที่มีทักษะความรู้และประสบการณ์มากกว่ารุ่นน้อง ทำให้สามารถซึมซับผลจากกิจกรรมและได้รับประโยชน์จากกิจกรรมมากกว่า เป็นต้น จึงอาจส่งผลต่อระดับความพึงพอใจที่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม มิงานวิชัยที่พบว่า องค์ความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษาต่างชั้นปี จะไม่ส่งผลต่อตัวนักศึกษา มีพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน

สหสวรรค์ ผลอรอด (2551 : 80-81) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมที่จัดขึ้น ไม่มีการจำกัดเพศและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาทั้งชายและหญิง โดยจะเห็นว่านักศึกษาชายและหญิงต่างก็เห็นความสำคัญของกิจกรรม นักศึกษากิจกรรมต่างๆดังกล่าวทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ได้พัฒนาศักยภาพหลายๆ ด้านก่อให้เกิดทักษะความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมทำให้นักศึกษาได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการศึกษาในห้องเรียนและทำให้นักศึกษาได้เปลี่ยนบรรยากาศและอริยาบถจึงทำให้นักศึกษาทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นกับการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน และพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากลักษณะการเรียนและกิจกรรม ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละ
คณะวิชาที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา นอกจากนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่าง
ของความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่เกิดจากบุคลิกภาพและความสนใจที่แตกต่างกันของกลุ่ม
นักศึกษา

ฉันทพัชร วังศ์สุวรรณ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยที่พบว่าองค์ความรู้
และประสบการณ์ของนักศึกษาต่างชั้นปี ไม่ส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรม
แตกต่างกัน